

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Ureja Gustav Pirc, družbeni ravnatelj.

»Kmetovalec« izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 4 K, za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 2 K na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na vsi stran 32 K, na $\frac{1}{2}$ strani 16 K, na $\frac{1}{4}$ strani 10 K in na $\frac{1}{8}$ strani 6 K. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah šte. 3.

Št. 6. V Ljubljani, 31. marca 1902. Leto XIX.

Obseg: Navodilo o pokončavanju škodljivih mrčesov. — Nekdaj in zdaj. — Oskrbovanje in gnojenje travnikov. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Listnica uredništva. — Tržne cene. — Inserati.

Navodilo o pokončavanju škodljivih mrčesov.

Gledé na zakon z dné 17. junija l. 1870., dež. zak. št. 21., ki županom vелеva skrbeti, da si občani čistijo drevje in vrte škodljivih mrčesov in njih zalege, se posestniki opozarjajo, da je najbolje zatirati mrčesjo zalego meseca januarja, februarja in začetka marca. Kmetovalcem, oziroma sadjarjem škoduje na stotine raznih hroščev in metuljev, oziroma njih ličink in gosenic; največjo kvaro pa jim delajo vsekakor gosenice belinove (belega metulja), prsteničarjeve in še nekterih drugih metuljev, potem rjavi hrošči (kebri), zlasti pa njih ličinke, imenovane tudi črvi, ogreci in podjedi, ki so 1889. leta poljščini naredile ogromno škodo.

Da je treba metulje loviti in pobijati, se razumeva samoobsebi, toda tak lov nikdar ne izda toliko in tudi ni tako legak kakor snemanje goseničnih mešičkov. Najuspešneje se uničujejo belini, oziroma njih in drugih metuljev gosenice, če dosledno vsi posestniki trebijo z drevja in z grmovja njih zalege, zapredke in mešičke. Če le nekteri gospodarji trebijo, drugi pa ne, ne pomaga nič, kajti z neotrebljenega drevja pridejo kmalu škodljivci na drugo drevje, in ves trud je bil zaman. Prav je torej, da zakon podpira marnega gospodarja in preti s kaznijo malomarnežu.

Kako je uničevati gosenične zalege in zapredke? To se da storiti na dva načina: ali se potrga z drevja vse listje, ki je izza zime na njem ostalo suho in je v njem gosenična zalega, ter se porežejo vsi zapredki, potem pa oboje skupaj sežge; ali pa se po drevju posmodé zalege in zapredki.

Najlažji je prvi način. Z nizkega, t. j. pritličnega drevja in z grmovja (zlasti z gloga ali belega trna, kamor posebno rad belin spravlja svojo zalego), se more z roko ali z nožem hitro posmukati listje ali pa porezati zapredke. K višjemu drevju je treba prisloniti lestvico, a ker so zapredki najrajši po vejnih koncéh in vrhovih, jih ni lahko doseči, in zato jih je laže z visokih dreves porezati s škarpami, ki se nataknejo na primerno dolg drog. Take škarje prodajajo v Ljubljani nožarji. Vse otrebke z drevja je potem pazno požgati, da gotovo pogine vsa zalega.

Teže je pokončavati gosenične zalege in zapredke s plamenicami ali baklami, in tudi dražji je ta način. Ravnati je pa takole: Pločevinasta (plehasta) posoda ozkega vratu se pritrdi na primerno dolg drog, se nališe s petrolejem in v vrat se vtakne stenj. Če se stenj prižge, je lahko s to pripravo posmoditi gosenice ter njih zalege in zapredke do najvišjih vršičkov.

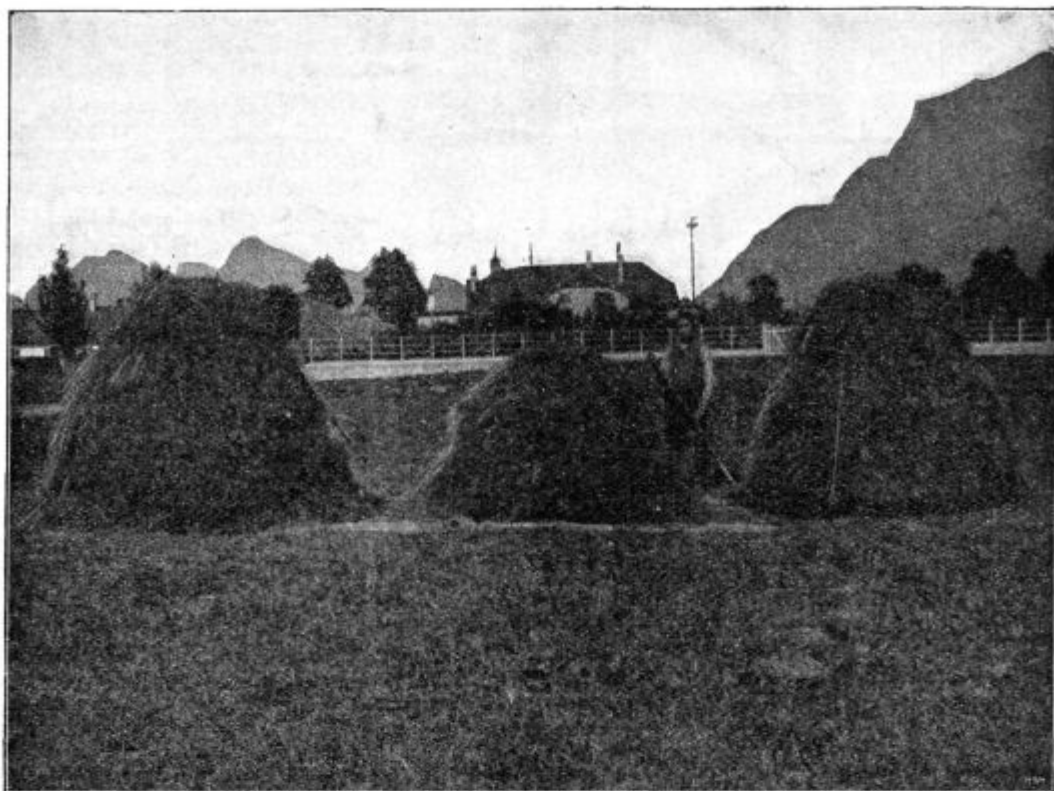
Nad vse škodljiv kmetijstvu je rjavi hrošč. Tega hudega sovražnika je zatorej zatirati na vso moč. Posamezna roka sicer lahko včasih mnogo stori, a delo je v resnici izdatno in uspešno samo tamkaj, kjer se združijo po vse vasi in občine, okraji ali dežele in skupno ugonablajo tega kvarljivca.

Rjave hrošče je najbolje pobirati meseca majnika, in sicer se otrešajo z drevja; ali treba jih je zgodaj zjutraj, predno jih solnce obsije, ali pa ob mrzlih in oblačnih dneh. Tačas premrli visé po listju, in vsak stres jih pomeče na tla. Pod drevo naj se razgrne kako prostiralo (rjuha, plahta ali kaj drugega), da je lahko mrčese tem hitreje pobirati in da se ni treba za vsakim pripogibati. Nabrane je treba potem kakorkoli pomoriti, na pr. popariti. Ni

treba še dostavljati, da kokoši brošče prav rade zob-ljejo. Z apnom pomešani so jako dober gnoj. Samo obsebi se razumeva, da jih je treba, ko-likor je moči, po-končevati, dokler so še v zemlji li-činke (črvi, ogrci, pod-jedi). Ali tedaj jih ni lahko tako uspešno za-tirati. Tiste seveda, ki pri oranju ali pri okopavanju prihajajo na vrh, tiste je

treba sproti moriti. Pe-koče solnce jih sicer precej hitro pomori, ali vendar ne kaže prepuš-čati tega posla zgolj njemu. Črvi namreč, za-čutivši sov-ražno jim solnce, skušajo uteči, kar se jim večinoma posreči, in sicer tem laže, ker je plug zemljo zrahljal. Pri oranju naj torej kak otrok s koškom v roki hodi za plugom in naj vanj pobira črve. Doma naj

se pa pomečejo kokošim, racam ali svinjam, ki jih vse prav rade jedó. Ako se pa komu ne zdi vredno nositi jih domov za pičo, jih je vreči konec njive na pot ali

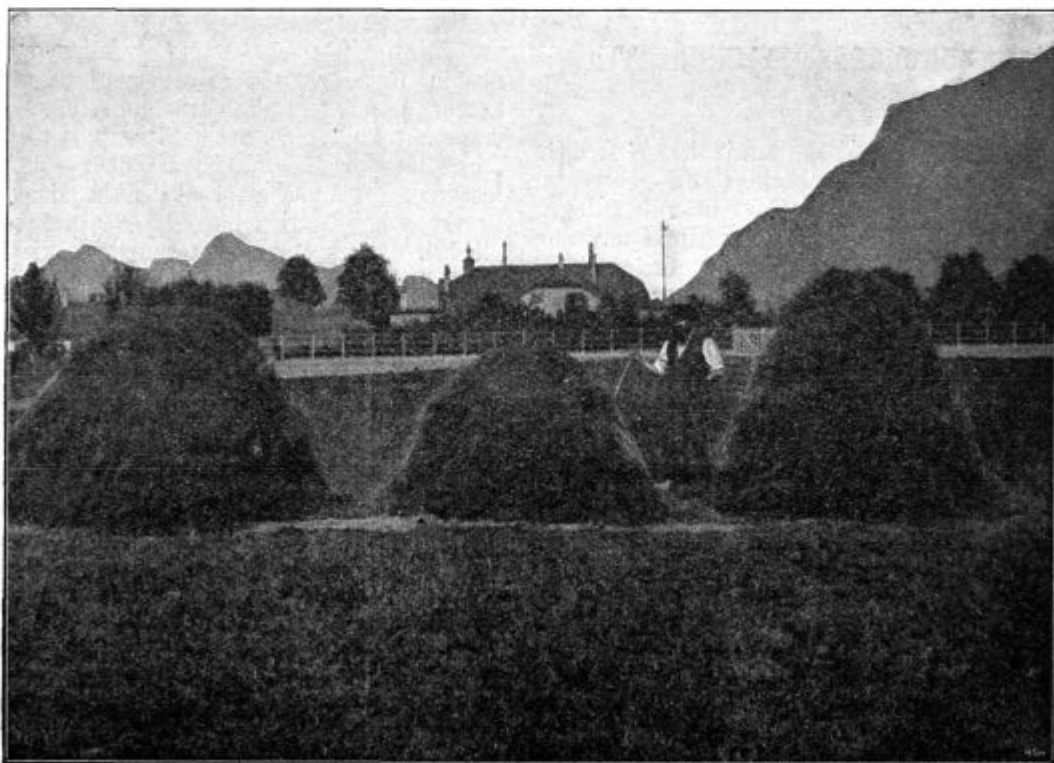

750 kg superfosfata.
550 » žveplenokislega kalija
6856 kg sena

Podoba 19.
Negnojeno.

4540 kg sena.

750 kg superfosfata.
5560 kg sena.

1125 kg Tomasove žlindre.

5206 kg sena.

Podoba 20.
Negnojeno.

4540 kg sena.

1125 kg Tomasove žlindre.

1200 » kajnita.
6163 kg sena.

sploh na utrta tla, da jih solnce opali, ali pa jih je pogaziti. To jim je še najgoto-vejša smrt. Varovati in paziti pa je krta, ki je pod zemljo kmetovalcu najboljši prijatelj. On vedno preži na ogree in jih ugonablja, in ko bi ne bilo njega, pokončevali bi črvi sa-deže in žita ubogim po-ljedelcem ter bi jim napravljali veliko škodo. Ker je veliko mrčesje za-lege za dre-vesno lu-badjo, je zelo dobro in koristno, vsako leto pozimi staro lubad odpraskati in deblo potem na-mazati z beležem iz apna in ilo-vice. Če se primeša be-ležu še krvi, volov-skega žolča in krav-jaka, se drevo ubrani tudi zajčjim zobem. Bodi pa kmeto-valec ali sadjar še tako pri-den, vsega dela vendar

sam ne vzmore. Preveč je raznovrstne golazni, ki zna sebe in svojo zalégo navadno tako dobro skriti, da je človek niti ne opazi. To velja posebno o jajcih, ki so

največ toliko drobna, da jih pregleda tudi najbistrejše oko. Za to delo je treba poleg bistrovidnega očesa tudi telesne gibkosti in spretnosti in neumorne marljivosti. In takih delavcev ima kmetovalec na ponudbo, a kar je še najlepše, nobeden njih ne zahteva plačila; zadovoljni so, če jih pri delu nihče ne moti. Ti rado-voljni pomagači so — ptiči. Zato naj gleda vsak pame-ten gospodar, da točno izvršuje zakon za varstvo koristnih ptičev z dné 17. junija leta 1870., dež. zak. št. 20., saj ni nobe-nega dru-gega za-kona izpol-njevati tako lahko in brez vsakih ovir.

Nekdaj in zdaj.

Kmetij-ski stan vse srednje

Evrope je danes v velikih stiskah, in sicer največ zaradi tega, ker svojih pridelkov ne more prodajati za primerne cene in ker zastarele razmere njegovo delo-vanje obtežujejo in pridelovanje tako podražujejo, da

mu ni mo-goče tek-movati s pridelova-njem kme-tijstva v drugih po-krajinah, zlasti ne z onim v Se-verni Ame-riki. V de-želah, ko-der so raz-mere ugod-nejše, koder je kme-tijski stan zadostno strokovno izobražen in ni pre-več obre-menjen z davki, na pr. na Nemškem, na Fran-coskem i. dr., tamkaj kmetovalec še izhaja, deloma vsaj za silo; pri nas v Av-striji pa je kmetovalec v skrajno neugodnih razmerah. Na Češkem, na Morav-skem in v Šleziji imajo kme-tovalci med vsemi av-strijskimi razmerno še najboljše stališče; veliko slabše se jim pa godi v naših pla-ninskih de-želah, po-sebno na jugu, kamor spada naša Kranjska.

Pri nas na

Kranjskem kmetovalec ne le več ne izhaja, temveč že zdavnaj z izgubo kmetuje, in edino odtod prihaja nazadovanje našega blagostanja ter propadanje obrti in trgo-

Podoba 22.

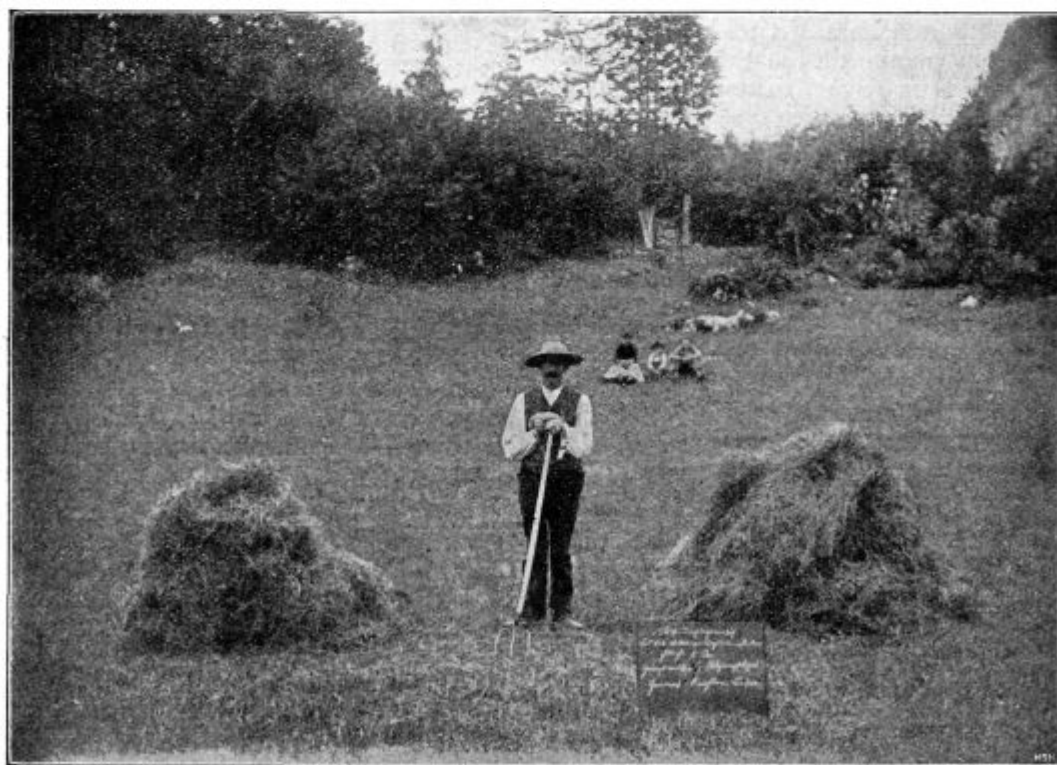
Negnojeno.

3055 kg sena.

400 kg kalijeve soli.

400 » kostne moke.

6250 kg sena.

Podoba 21.

Negnojeno.

2550 kg sena.

445 kg algirskega fosfata.

2880 kg sena.

vine. Kranjska dežela je danes le poljedelska, zato ob njenem propadlem kmetijstvu ne more procvitati ne trgovina in ne obrt. Naše kmetije teže ogromni dolgovi, ki od leta do leta v velikanski meri naraščajo; kranjsko kmetijstvo je bankerotno in naravna posledica je izseljevanje, ki mora vsakega rodoljuba naudajati z obupom.

Ta spis ima nalogo, da to žalostno resnico dokaže ter merodajne kroge pozove, da skušajo rešiti, kar se še rešiti dá, in da s primernimi naredbami ustvarijo temelj boljši bodočnosti naše ubožane dežele.

Kdor le nekoliko proučuje stanje kranjskega kmetovalca, se mora strinjati z mojo, žal, neprijetno sodbo o stanju našega kmetijstva; in da nisem le jaz tak črnogled, hočem v nastopnih vrstah priobčiti izvleček iz predavanja, ki ga je imel ravnatelj višje gozdarske šole Rudolf Jugoviz „o gospodarskem položaju v planinskih deželah“ v klubu kmetovalcev na Dunaju.

Ravnatelj Jugoviz je rekel: Naših pravih planinskih kmetovalcev ni iskati toliko ob glavnih cestah in v industrijskih središčih, kolikor v stranskih dolinah in kotih, kjer sta se življenje in dobrostojnost poznala le v že preteklih časih. V planinskih pokrajinah je predvsem ločiti dve pokrajini: ena je tisti del planinskih dežel, kjer je vse nadvladovalo rudarstvo in fužinarstvo; druga je tista, kjer je bil kmetovalec od nekdaj sam-nase navezan. V prvo pokrajino spadajo Štajerska, Koroška in deli Zgornjega in Spodnjega Avstrijskega, Solnograškega, Kranjskega ter nekaj Tirolskega; v drugo pokrajino pa večji del Tirolskega in zapadna stran Solnograškega. Ti deželi tvorita prehod k srečnejšim kmetijskim razmeram gorate Švice. — — —

Če potujemo po naših planinskih pokrajinah, vidimo poleg velikih zidanih hiš in hlevov, iz katerih bi se dalo sklepati na dobrostojnost, zelo razdrte, večinoma lesene kajže, poleg njih prazne hiše z trblimi strehami in in semintja rjave razvaline hiš. — — — Velike kmetijske hiše služijo le deloma še za stanovanja, in hlevi niso več polni. Ostanki nekdanjega premoženja vzdržujejo nekdanje blagostanje le navidez; morda je še semintja kaj blagostanja, saj se je svoječasno veliko zaslužilo pri fužini in še sedaj se zasluži z vožnjo iz gozda k žagi, na kolodvor itd. Les je zavzel mesto železa! — — — Ljudi je malo po teh hišah; fantje sekajo v gozdu ali pa so šli z doma, ker dobivajo navidezno dober zaslužek tamkaj zunaj v velikih livarnah in fužinah poleg železnice, ali pa služijo v mestu. Tudi kmetiska dekleta in posli so šli proč v mesta, in doma sta ostala stari oče in bolehnata mati, ki kmetujeta s par bebastimi posli. Tudi v kajžah manjka ljudi; v njih stanujejo le reveži, ki so prej služili pri fužini, ko je še delala, a danes so prestari, da bi tudi šli v tvornice ali v mesta; za take stare ljudi se ne izplača več izseljevati ter v boju za delo tekrovati z mladino, ker slednjič vendar podležejo. Z bolestjo se spominjajo časov, ko so si mogli še kaj prislužiti s pridnimi rokami in z nekaterimi glavami živine, ki so jih zastonj pasli v gozdu. — — — Žalostno je danes po teh postranskih dolinah, koder se je nekdaj tako veselo razlegalo pokanje bičev, kjer so ogljarji, vozniki in kmetje, ki so plačilne dneve pri fužini prejimali po več stotakov, dobro živeli, in dali tudi drugim živeti! — — — Pa pogledjmo gor na planine; morda je tam bolje kakor doli v dolini pri kmetu ali v njegovem izsekanem gozdu. Tu še stoje planinske kočice druga tik druge; tu je še

živina in so še planšarji. Res je tako, a polovica koč je praznih in razdejanih, in živina tava lačna po opustošenih in zanemarjenih planinskih tleh. S planine dol je prelep razgled v dolino na domač kmetijski dvorec, ki leži ob gozdu sredi slabih njiv. Gozd!? V resnici je to le izsekan prostor, zarasel z leševino, jelševino in brinjem. Pomanjkanje denarja je kmeta prisililo, da je vse posekal, kar je za prodaj. In če stari kmet kdaj pride po slabem strmem potu, ki še danes ni nič boljši kakor v starih časih, pogledat gor na planino, gotovo planšarjem pripoveduje o slabih cenah kmetijskih pridelkov, o slabi paši, ki jo vrh tega vedno bolj krčijo, češ, „več je že divjačine kakor govedi“; o slabi zemlji, ki že nič več ne rodi; o pomanjkanju delavcev, ki je že tako, da za drag denar ni dobiti ne hlapca, ne deklet; o davkih, ki jih ni več zmagavati; o silnem zadolževanju kmetij, ki žene kmetijo za kmetijo na boben. Če se vse to sliši, potem se pač mora verjeti, da so se časovne razmere izpremenile na slabo in žalostno stran, namesto na boljšo, ki bi bila primerna današnjemu času „napredka“ in „prosvete“. Prislovica: mirovanje je nazadovanje, je tu popolnoma resnična. — — — Na kmetijskih dvorcih je ostalo vse pri starem, dočim je zunaj napočila nova, burna doba. Strašanski je propad, ki loči kmeta na njegovem posestvu od duha novega časa. Kar svet imenuje blagoslov napredka je za planinskega kmeta postalo prokletstvo, kersoga pustili v nevednosti, v vražju, v sovraštvu do napredka. Čuditi se je, kako nezaupno kmet še danes gleda na redko sejane vzorne kmetije, ki so jih nekteri ustvarili z velikimi žrtvami, in iz njih se dostikrat še takozvana vaška inteligenca norčuje! — — — Veliko prijaznejša slika se nam pa kaže, če gledamo čez Tirolsko mejo proti zapadu v srečno Švico: bujni travniki in plodovite planine se razprostirajo pred nami in na njih se pasejo dragocene čede. Prijazna hiša kaže dobrostojnost in njen slog spominja na stare čase, gospodarska poslopja pa so urejena po novi šegi, in marsikateri stroj se vidi pred hišnimi vrati, v hišah pa stanuje strokovno izobražen, delaven in vesel narod. Živahno življenje se pa kaže v dolinah ob vodi, in njena sila goni na tisoče strojev. In pri nas? Je li bilo vedno tako? Ali je bilo v naših krajih vedno tako slabo, ali je bilo blagostajne v Švici odnekad tako? Ali je dežela tu in tam drugačna, ali je ljudstvo drugačno? Ne! Enake lastnosti ima zemlja tu in tam, enake posebnosti ima podnebje, in vendar je tako različno z blagostanjem! Rešitev te uganke je naravna. Naši lepi planinski kraji so kmetovalcu odnekaj nudili le trudapolno življenje. Če je bilo kmetovanje v širokih, glavnih dolinah, zlasti ob rekah, lažje, zato je bilo kmetovanje pravega gorjanskega kmeta le neprestan boj za obstanek. Razne potrebe so že ob naseljevanju planinskih pokrajin gnale človeka v gore, zlasti pa potreba hoditi čez Planine po vojnih in trgovinskih stezah; pri tem so prišli prvi naseljenci v planine in z njimi se je pričelo prvo gospodarsko življenje. Gotovo je bilo že pred gradnjem rimskih cest v marsikaterih dolinah živahno življenje, ki se je najprej naslanjalo na rudarstvo; in temu sta sledila kupčija in promet, in nazadnje le kot posledica kmetijstvo. Kajti pri rudarstvu kakor tudi za promet na cestah so rabili vprežno živino, ki jo je bilo treba preživiti ter zlasti priskrbeti ji zimske klaje. Poskušati so pričeli s polje-

delstvom, da jim ni bilo treba od daleč dobivati dragi vsakdanji živež. Vse to je vodilo k izsekavanju gozda in k napravljanju njiv, travnikov in rovtov. Že zgodaj je živina postala za planinca važno tržno blago, kar se od poljščine ni moglo in se še danes ne more reči. Redno je bilo kmetško delo le postransko v obrtniški noriški deželi. V Reciji, v današnji Tirolski in v Švici so redili skoraj gotovo že zgodaj živino zaradi kupčije; zato je tam kmetijstvo kmalu stopilo v ospredje kot glavni vir dohodkov, dočim je bilo na naši strani rudarstvo glavni vir dohodkov in skoraj do naših dni podlaga gospodarskemu življenju tukajšnjih prebivalcev. Dočim so na Tirolskem in v Švici mislili na vzrejo dragocenih in primernih govejih plemen in na najboljšo porabo mleka, na povzdigo kmetijstva niso mislili v tostranskih planinah, kjer je ves denar prihajal iz rudarstva. Obdelovanje zemlje se je le toliko negovalo, v kolikor je bilo to potrebno za rudarstvo in fužinarstvo. Vse je živel od rudarske obrti in zanjo. Noriško železo je bilo na izbornem glasu za časa Rimcev, ob času preseljevanja narodov, za časa križarskih vojsk in tridesetletne vojne, in je ta glas ohranilo do zadnjih dni. Vse te razmere so dale kmetu od časa njegove oprostitve od tlake in desetine naprej zadovoljno življenje; kar ni dala revna zemlja, se je ceno kupilo z drugim zaslužkom, in rudarski ter fužinarski veleposestniki so radi dajali kmetu v svojih gozdih velike pravice za ceno prevažanje. Takrat pač niso mislili, da kdaj gozd postane samostalen vir dohodkov in da bo kmet pridobljene pravice tudi popolnoma izvrševal. Ob ureditvi in odmeri gozdnih služnosti so nastali razpori, nespornost in zmešnjave, in marsikje se je izkoristil ta čas zmedenosti za oškodovanje kmeta, in to oškodovanje se danes, ko je železo izgubilo vladno nad kmetijstvom, hudo maščuje.

Tako ravnatelj Jugoviz.

(Konec prihodnjič.)

Oskrbovanje in gnojenje travnikov.

Sedanji čas se večkrat opozarja na to, kako važno je pridelovanje krme; saj je od tega v prvi vrsti odvisna živinoreja in sploh gospodarstvo, posebno pri malem kmetovalcu. Živinoreja more le tam uspevati, kjer imajo dosti krme, in sicer dobre, redilne in zdrave krme; zato je pri živinoreji vedno treba skrbeti za dobre travnike, da se na njih prideluje potrebna mrva. Če je krme preveč, to nikdar ne škoduje, ker se lahko proda, ali pa se hrani, da se porabi, kadar je slaba letina. Če živino dobro krmimo, dobivamo tudi več gnoja, kmetovalec pa potem tudi svoje polje lahko bolje gnoji in več na njem prideluje. Kdor torej zanemarja svoje travnike, ne trpi le živina, ampak tudi polje mu slabše rodi. To je važno posebno za planinske dežele, kjer so pri obilni živinoreji v prvi vrsti navezani na obilno in dobro krmo.

Kako pa se travniki in njive, ki na njih pridelujemo krmo, spravijo v der stan, da dajejo največje pridelke?

Najprej mora kmetovalec skrbeti, da so fizikalne razmere zemlje v redu, sicer bi bilo vsako izboljševanje brez uspeha in brez pomena. Če je zemlja premokra, če ima preveč prostih kislin, ji je najprej treba vodo odpeljati in jo dobro poapniti, z vsakoletnim branjem — jeseni ali spomladi — pa se površina vzdržuje v ugodnem stanju.

S travniško brano se ne odstranjuje le mah,

poravnavajo krtine, razdeljuje mešanec in tudi umetna gnojila, ampak se z njo pred vsem razrezuje ruša, da more zrak h koreninam ter z zemeljsko vlago pretvarja rastlinsko hrano v zemlji. Tudi valjanje je včasih po brananju koristno, posebno na rahli, suhi zemlji.

Če so fizikalne razmere v zemlji v redu, potem mora kmetovalec skrbeti za hrano travniškim rastlinam, mora torej svoje travnike pravilno in dobro gnojiti, kajti kakor se živina ne more povoljno razvijati, če je slabo in enostransko krmljena, ampak le revno živali, tako tudi rastline hirajo na tleh, ki nimajo zadosti rastlinske hrane; počasi in slabo rasejo, in zmrnejši trdi plevel ter mah, ki prav malo potrebuje, jih kaj lahko uženeta. Polagoma se te rastline razširjajo in prej ali slej je travnik poln mahu in je puščava.

Hlevskega gnoja ne priporočamo rabiti za travnike, ker dušik, najvažnejša rastlinska hranilna snov, uide v zrak, kadar se gnoj raztroši. Travniki tudi ne potrebujejo dušičatega gnoja, saj se naše najvažnejše travniške rastline, metuljnice, lahko okoriščajo z zračnim dušikom. Hlevski gnoj je torej za polje, kjer popolnoma pride do veljave. Kadar se po travniku pase, tudi dobi nazaj nekoliko dušika, in sicer v živalskih odpadkih.

Zelo hvaležni so travniki za gnojenje z mešancem, ki je povsodi tam umestno, kjer mešanec lahko pripravljamo z majhnimi stroški.

Najpomembnejša za travnike in za polje, kjer pridelujemo krmo, so dandanes umetna gnojila. Z vsako košnjo vzamemo travnikom gotovo množino hranilnih snovi, posebno fosforove kisline in kalija, in to izgubo je treba nadomestiti z umetnimi gnojili, če je nismo nadomestili z mešancem ali z vodo (namakanje), ki ima mnogo hranilnih snovi v sebi. Pomniti pa je treba, da travniki ne smejo biti revni na apnu, ker bi sicer niti mešanec niti umetna gnojila ne izdala mnogo. Zemljo, revno na apnu, je torej vselej treba prej poapniti, predno se gnoji z umetnimi gnojili, in sicer se vzame 10 q apna za ha.

Koliko fosforove kisline in kalija pa vzame zemlji srednje obilna košnja? 50 q sena ima v sebi 30 kg fosforove kisline in 85 kg kalija. Redno gnojenje z 200 kg Tomasove žlindre ($16\frac{1}{2}\%$) sploh zadošča, da se nadomesti fosforova kislina, ki smo jo vzeli zemlji. Seveda je prva leta treba zemlji dati nekoliko zaloge, in je zato prva leta jemati po dvakrat toliko Tomasove žlindre. Namestu žlindre se z dobrim zspehom rabi kostna moka, ki se bo pri sedanjih visokih cenah za Tomasovo žlindro gotovo vedno bolj in bolj udomačevala. 100 do 200 kg kostne moke za ha — ali ima zemlja manj ali več fosforove kisline — bode toliko zaleglo, kolikor navedena množina Tomasove žlindre. Tudi superfosfat se je izkazal za dobro fosfatno gnojilo za travnike, in algijski fosfat so novejši čas z uspehom rabili namestu Tomasove žlindre na kisljih barskih travnikih.

Kalija vzamemo zemlji s košnjo skoraj trikrat toliko kakor fosforove kisline, in zato je gnojenje s kalijevimi gnojili za travnik največjega pomena. Da se na travnikih prepreči pojemanje rodovitnosti, je na neapnjeni peščeni in barski zemlji na leto gnojiti z 800 kg kajnita ali z 250 kg kalijeve soli na 1 ha. Prva leta je vzeti po 1000—1200 kg kajnita na ha, da zemlja dobi nekoliko zaloge. Na vlažnih tleh, na ilovnatih in na glinasti zemlji je vsekakor boljša 40 % na kalijeva sol, da se travniki ne poslabšajo v fizikalnem oziru. Kalijeve soli zadošča $\frac{1}{2}$ toliko kolikor

kajnita. Enako vplivata klorov kali in žveplenokisli kali, kakor kažejo skušnje na Plantovini pri Landkvartu v Švici. Kajnit (in kalijeva sol) pa ostane že zaradi cene na suhi, peščeni, šotni in više ležeči zemlji pravi travniški gnoj. Danes se za gnojenje travnikov jemlje navadno po 400 kg Tomasove žlindre in kajnita na ha. Iz zgoraj povedanega pa se razvidi, da s kalijem varčujemo, fosforove kisline pa dajemo v preobilni meri.

Gnoji naj se že jeseni ali pa pozimi, najpozneje zgodaj spomladi, in sicer se obe gnojili potresata zmešani. Če so travniki jeseni in spomladi preplavljeni, se z uspehom gnoji po prvi košnji.

Z dušikom v splošnem travniku in polju, kjer rastejo krmske rastline, ni treba gnojiti, ker metuljnice (detelja, grašica), ki vsled kalijevo-fosfatnega gnojenja krepkeje rasejo, dušik dobivajo iz zraka in se potem tudi trave posredno z njim okorišajo. Le na peščeni in ilovnati zemlji v slabem stanju, na novini ali pri neenakomerni rasti se priporoča vzeti 75 kg čilskega solitra za ha. Pa celó v tem slučaju se gnojenje s čilskim solitrom lahko opusti, če se po travnikih pase.

Če se v ruši pokažejo praznine, jih je treba posejati z zmesjo trav in detelj, da se z gnojenjem doseže popoln uspeh.

Uspehe pri gnojenju z raznimi gnojili jasno kažejo naslednji štiriletni poskusi, ki jih je na posestvu kmetijske šole na Plantovini v Landkvartu (kanton Graubünden v Švici) izvršil dr. G. Glättli.

poleg fosforove kisline rabil tudi kali. 40 % na kalijeva sol in superfosfat sta pridelek pomnožila za 5175 kg, kajnit in Tomasova žlindra pa za 3825 kg. Če odtegnemo stroške za gnojenje v znesku 141 K, oziroma 121.50 K, ostane čistega dobička 412.72 K, oziroma 267.72 K. Vsa ta števila so izračunjena za 4 leta in jih je razdeliti na 4 dele, če hočemo vedeti, koliko čistega dobička pride na leto. Pri vsem tem pa tega niti upoštevali nismo, koliko boljše je seno s pognojenih travnikov.

Za naše razmere pa je račun vresnici še drugačen, kajti pri nas je superfosfat veliko cenejši — stane namreč le 7 K 25 h, ne pa 10 K — Tomasova žlindra pa pri nas danes stane 7—8 K, ne pa 6 K, iz česar sledi, da se pri današnjih cenah umetnih gnojil v naših slovenskih pokrajinah najbolj izplača travnike gnojiti z rudninskim superfosfatom in s kalijevo soljo, oziroma s kajnitom. Mi priporočamo na oral jemati po 200 kg rudninskega superfosfata in 200 kg kalijeve soli ali namesto te 600 kg kajnita, in sicer prvo leto, potem pa vsako ali vsaj vsako drugo leto 100 kg superfosfata in 200 kg kajnita ali 50 kg kalijeve soli.

Podobe, ki so pridejane temu spisu, kažejo, kakšen uspeh je imelo gnojenje z različnimi gnojili. Pod. 19. in 20. kažeta uspeh poskusov na kmetijski šoli na Plantovini v Švici, pod. 21. poskus poskušališča v Hamburg-Hornu in pod. 22. poskus Seb. Stockausnerja v Unkeni na Solnograškem. Gnojila in njih uspehi za

Štev. parcele	Enkratno gnojenje za ha v l. 1897.	Pridelek na ha				Ves pridelek 1897/1900 na ha.	Večji pridelek v 4 letih na ha kakor na negnojeni zemlji.	Vrednost večjega pridelka.	Stroški za gnojenje.	Čisti dobiček v 4 letih za 1 ha.
		1897	1898	1899	1900					
		kilogramov								
3	Negnojeno	6000	4150	2450	4500	17.100	—	—	—	—
16	»	7150	4725	2800	4550	19.225	—	—	—	—
	Povprečno	6575	4438	2625	4525	18.163	—	—	—	—
17	30.000 kg hlevskega gnoja	7750	6375	3250	5025	22.400	4237	254.22	300	— 45.78
2	700 » superfosfata	7375	6250	3375	5250	22.250	4087	245.22	75	+ 170.22
9	{ 750 » superfosfata 550 » kalijeve soli }	9525	8375	4075	5450	27.425	9262	555.72	141	+ 412.72
1	1.125 » Tom. žlindre	5650	6200	3500	5475	20.825	2662	195.72	67.50	+ 92.22
8	{ 1.125 » » 1.200 » kajnita }	6600	7875	4125	6050	24.650	6487	389.22	121.50	+ 267.72

Temu računu so bila za 100 kg naslednje cene za podlago: superfosfat 10 K, kalijeva sol 12 K, Tomasova žlindra 6 K, kajnit 4.50 K, hlevski gnoj 1 K in seno 6 K. — Parcela, pognojena s hlevskim gnojem, je v 4 letih sicer dala 4237 kg več sena kakor nepognojena zemlja, vendar se s tem niso pokrili stroški za gnojenje. Gnojenje s fosforovo kislino se ni le izplačalo, ampak je tudi dalo lep čisti dobiček. Superfosfat je pridelek pomnožil za 4087 kg in je po odbitku stroškov za gnojenje dal čistih 140.22 K; Tomasova žlindra je pridelek pomnožila za 2662 kg in je dala čistih 92.22 K. Toda šele potem so bili pridelki največji in tudi čisti dobiček, če se je

ha² so navedeni pri posameznih podobah.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 56. Pri nas se pogosto dogaja, zlasti pa letos, da so plemene svinje zelo togotne ter bi kar vse prasičke požrle, če bi pridno ne pazili. Odkod pride to in ali je kak pomoček proti temu? Nekteri trdijo, da so temu najbolj podvržene tiste svinje, ki so kot pujski sesali na sprednjih sescih. (A. G. v M.)

Odgovor: Prasič spada med živali, ki vse jedo, t. j. rastlinsko in mesno hrano. Nekteri prasiči, in to so zlasti od

manj žlahtnih pasem, imajo poželjenje po mesu, in doječe svinje kaj rade utešijo to svoje poželjenje stem, da žro svoje mladiče. Pri žlahtnih prasičih se ta nepravilika le redkokdaj pokaže. Vzrok, da je svinja kot pujssek sesala na kakem sprednjem sescu, je ničev. Svinja se včasih raztogoti, ker jo pujski s svojimi ostrimi zobmi na seskih grizejo. V tem slušaju je pujskom ostre zobe poščipati. Druga sredstva proti temu, da svinje ne žro prasičkov so:

1. Kadar svinja koti, je sproti odstranjevanju iztrebilo in vse mrtve pujske.

2. Breji svinji naj se nikdar ne poklada sirovo meso ali kri.

3. Pujski naj se na več mestih namažejo s kreolinom.

Vprašanje 57. Jaz imam acetilenovo luč ter vsled tega iz posod, kjer se veže voda s kalcijevim karbidom, dobivam mnogo blata, ki je podobno apnu. Ali ima to blato od kalcijevega karbida kaj gnojilne vrednosti. (V. F. v B.)

Odgovor: Ostanek kalcijevega karbida pri tvorjenju acetilenovega plina je natanko tisto, kar je ugašeno apno. Če to apno zbirate na kakšnem mestu, da se posuši in ga potem zdrobite, morete tak prah rabiti za gnojilo na vsaki zemlji, ki ji nedostaja apna.

Vprašanje 58. Kako naj se mlado drevje varuje pred mravljami? (I. V. v L.)

Odgovor: Mravlje prav nič ne škodujejo sadnemu drevju, pač se pa kažejo na vsem tistem mlademu drevju, ki je napadeno po listnih ušeh. Mravlje namreč zalezujejo listne uši zaradi nekega sladkega soka, ki ga uši izcejujejo. Škodo delajo le uši, in če se zatro te, mravlje preidejo sameod-sebe. Listne uši se zatirajo z močno tobakovo vodo, v katero se potapljajo vsi od uši napadeni vršički.

Vprašanje 59. Imam njivo tik sosedovega gozda. Senca gozdnega drevja mi toliko škoduje, da nimam od njive skoraj nobenega vžitka. Ali sem prisiljen to škodo trpeti, oziroma, ali imam pravico zahtevati povračilo za škodo? (I. V. v N.)

Odgovor: Če Vam dela senca sosedovega gozda na njivi škodo, ne morete nič proti temu ukreniti in tudi nimate nobene pravice do povračila škode.

Vprašanje 60. Za neko podjetje potrebujem gonilni stroj z 10 konjskimi silami. Jaz bi najrajši imel parni stroj, pa čujem, da je z njim veliko sitnosti in stroškov, zato vprašam: ali bi mi priporočali bencinov motor in kje se dobi? (A. R. v C.)

Odgovor: Če ni posebnega vzroka in če se par ne rabi, ima bencinov motor vsekakor velike prednosti pred parnim strojem. Za bencinov motor ni treba izprašanega strojevodja ter je vsak hip pripravljen za delo, dočim morate imeti pri parnem stroju izprašanega, torej dragega strojevodja in se potrebujejo po cele ure, da se mrzli stroj zopet za delo pripravi. Vsi parni stroji so večinoma prirejeni za kurjavo s premogom, kar je za Vas tudi zelo pomembno, ker bi morali premog od daleč dobivati. Bencinovi motorji so cenejši kakor parni stroji enake moči. Motor z 10 konjskimi silami stane preko 6500 K in Vam ga družba rada priskrbi.

Vprašanje 61. Zaklal sem doma govedo, in sem od nje nekaj mesa prodal. Kako je to, da sem bil kaznovan vzlic temu, da sem plačal užitnino? Ali kmetovalec res ne sme prodati mesa od doma vzrejene in zaklane živine; kakšni zakoni so pravzaprav to? (I. S. na P.)

Odgovor: Da ste bili kaznovani, je po zakonu popolnoma opravičeno, ker ste stem nezakonito zvrševali mesarsko obrt, ki do nje nimate pravice. Vi smete svojo živino prodati.

Vprašanje 62. V zadnji številki „Kmetovalec“ ste naznanili, kaj imate naprodaj za vinogradnike. Vse to, kar

mi Dolenjci potrošimo za vinograde: galica, žveplo, umetna gnojila itd. je za nas izguba, kajti stroški so silni, a vino nam leži v kletih in ga ne moremo prodati. Letos smo celó izgubljeni. Prosim sveta, kaj nam je storiti, kako naj poplačamo dolgove, ki smo jih morali narediti, če smo hoteli nove vinograde zasaditi? Od česa naj živimo in s čim naj obdelujemo vinograde, če vina ne moremo prodati? (N. v K.)

Odgovor: Pred vsem imejte prepričanje, da Vam izdatno nihče ne bo pomagal, če si vinogradniki sami ne boste pomagali. Vaša dolžnost je, z umnim vinogradništvom in kletarstvom pridelati po možnosti dobro vino ter zadržnim potom skrbeti za prodajo vina. Osnujte vinarske zadruge, in pri tem Vam pojdejo vsi poklicani krogi naroko. To je edini odgovor, ki Vam ga moremo dati na Vaše vprašanje.

jati, jo smete tudi za dom zaklati, nje mesa pa ne smete prodajati nadrobno; to spada v področje mesarja.

Vprašanje 63. V mojem vinogradu, ki ima lapornato zemljo, napadajo gobe posamezne trte, in sicer brez razlike vrste. Nekatere trte so tako napadene, da se suše. Kako je gobe na trtah zatreti? (A. K. v P.)

Odgovor: To, kar Vi imenujete gobe, so velike glive, ki zlasti napadajo korenine, pa tudi nadzemeljske dele trt in se kažejo v vinogradih s težko in mokro zemljo. Prvi pogoj, to bolezen iz vinograda odpraviti, je odpeljati preobilno vlago. Glive same zatirati je pa jako težavno in se sploh priporoča, bolne trte izkopati ter jih s koreninami vred sežgati.

Vprašanje 64. Pred štirinajstimi dnevi sem kupil konja, o katerem sem prepričan, da še ni legel, kar je pri meni v hlevu. Ali je konj, ki se ne vleže, bolan, ali je to le kaka razvada? Konj je šele 5 let star, zdrav in brez vsake hibe. (F. K. v S.)

Odgovor: Nekteri konji se soloh nikdar ne vležejo, temveč počivajo in spe le stojé. Navadno so taki konji bolni na prsih in jim dela ležanje hudo sopo, ali pa bolehajo za vnetjem hrbtenice, za zraženimi bedrenimi vretenci, za boleznijo presnove bedrovih mišic, ali za močno trdoto mišic in členov zadnjega dela života, vsled česar vedo, da je vstajenje zelo težko in mučno ali naravnost nemogoče. Iz tega sledi, da je Vaš konj navidez lahko zdrav, vendar morate to smatrati za sumljivo, da se ne vleže, in bi Vam zato priporočali dati konja po živinozdravniku preiskati. Dajte konja enkrat na tla položiti, držite ga potem nekaj časa pri tleh ter ga opazujte, kako diha pri ležanju in kako vstaja, zlasti če mu vstajanje dela težave.

Gospodarske novice.

* **Gumijevih vezi** za cepljenje trt družba nima v zalogi, pač pa jih ima vedno v zalogi v dobri kakovosti ter po primerni ceni Alojzij Lilleg v Ljubljani na Jurčičevem trgu.

* **Semenski krompir** družba oddaja kakor vsa leta tudi letos od preskušanih in zajamčenih vrst, in sicer le v celih vrečah po 50 kg. Cena za 100 kg je 6 K z vrečami vred. Družba ima v zalogi oneidovec, zborovec, križanec in triglavan. Opozarjamo, da se triglavan izborna sponaša v večini pokrajin naše dežele; on je rodovit, popolnoma varen pred guilobo in ima rumeno meso, ki ga dela sposobnega za izvoz v Trst. Oneidovec in zborovec sta pa pri nas že tako preskušeni vrsti, da njih izvrstnost vsakdo pozna.

* **Plemene bike**, sive in cikaste, bo glavni odbor oddajal to pomlad. Opozarjamo na dotični razglas med uradnimi vestmi te številke.

* **Sadno drevje** iz družbene drevesnice se je razposlalo naročnikom in podružnicam ter ga je še nekaj v zalogi. Zlasti je oddati še precej hrušek moštnic, nekaj visokodebelnih jablan in pritličnih hrušek. One družbene ude, ki pridejo osebno po

drevje, nujno prosimo, naj to prav kmalu store, ker je sedaj v drevsnici z drugimi deli mnogo opravka.

* **Mlekarski tečaj.** V vasi Savici pri Bohinjski Bistrici se bo od 7. aprila do konca maja t. l. vršil praktičen kurs o mlekarstvu, maslarstvu in sirarstvu Mladenci, ki žele udeležiti se tega pouka, naj se zglasé do 3. aprila t. l. pri deželnem odboru v Ljubljani s prošnjami za sprejem. Prošnjam naj pridenejo spričevalo županstva o poštenem vedenju in o dosedanjem delovanju v kmetijstvu sploh. Prednost pri odločevanju sprejema bodo imeli oni, ki so že delali v tej stroki.

* **Gospodarske potrebščine, ki jih družba oddaja spomladi 1. 1902.** V nastopnem objavljamo vse gospodarske potrebščine, ki jih družba oddaja to pomlad, ter prosimo p. n. gg. ude, naj se o cenah pouče in ne povzročajo nepotrebnega pisarjenja s povpraševanjem o rečeh, ki so že tako v listu objavljene. Nujno prosimo upoštevati naslednje:

1. Naročila se sprejemajo le na potrebščine, ki so navedene v „Kmetovalcu“.

2. Naročnik naj natančno pove, kako in kam naj se naročeno blago pošlje; zlasti je navesti zadnjo železniško postajo in pošto.

3. Blago se posameznim naročnikom oddaja le za gotov denar ali proti povzetju.

4. Pri skupnih naročitvah po podružnicah se blago pošlje na upanje, a podružnični načelnik jamči za redno plačevanje.

Družba ima v zalogi naslednje gospodarske potrebščine, in sicer po navedenih cenah:

I. Semena.

1. Deteljno seme, preskušeno glede čistosti od c. kr. semenarskega preskušališča na Dunaju, in sicer seme domače, rdeče ali štajerske detelje *kg* po 1 K 30 h in seme lucerne ali nemške (večne) detelje *kg* po 1 K 35 h z zavojem vred.

2. Seme krmne pese, in sicer rdečkaste mamutovke *kg* po 90 h, rumene mamutovke *kg* po 1 K.

3. Laneno seme, pravo rusko iz Rige, *kg* po 36 h.

4. Semenski krompir, in sicer vrste oneidovec, zborovec, križanec ter triglavan 100 *kg* po 6 K z vrečami vred. Krompir se oddaja le v celih vrečah po 50 *kg*.

5. Seme prave sive francoske ajde se bo oddajalo šele meseca junija in julija ter se bo cena šele takrat objavila.

II. Sadno drevje je že večinoma oddano; sicer se pa sklicujemo na dotične posebne razglase glede oddaje drevja, ki so bili že večkrat v listu objavljeni. Izmed posameznih vrst drevja je sedaj še največ češpelj na razpolaganje.

III. Močna krmila in živinska sol.

2. Lanene tropine, zmlete, se oddajajo po 19 K 100 *kg* z vrečami vred, in sicer le v celih vrečah po 50 *kg*.

2. Živinska sol priskrbuje družba le udom, ki ne morejo sami ponjo v Ljubljano, in sicer po 10 K 50 h za 100 *kg*. Ta sol se pošilja v vrečah po 50 in 100 *kg*.

IV. Umetna gnojila.

1. Rudninski superfosfat, zajamčeno s 14 % fosforove kisline, se le oddaja v vrečah po 100 *kg* po 7 K 25 h.

2. Kostni superfosfat v vrečah po 100 *kg*, 18 odstotni 11 K 50 h, 14 odstotni 9 K.

3. Kostna, brezklejna moka 100 *kg* 9 K.

4. Kajnit le v vrečah po 100 *kg* 5 K.

5. Kalijeva sol, 40 odstotna, 100 *kg* po 12 K 60 h v vrečah po 100 in po 50 *kg*.

6. Malec, na drobno na železniški postaji v Kranju 100 *kg* po 2 K 30 h, v celih vagonih na železniški postaji na Dovjem po 1 K 50 h za 100 *kg*.

7. Vsa druga umetna gnojila po tržnih cenah.

V. Potrebščine za vinstvo.

1. Modra galica, v vrečah po 50 in po 100 *kg*, po 55 K, in sicer podružnicam postavljena voznine prosta do sedeža podružnice.

2. Žveplo, fino zmleto, „alkoholizirano“ najboljše z 70—72° finosti, 100 *kg* po 15 K v vrečah po 50 *kg*.

3. Trtne škropilnice, najboljšega izdelka, železni deli poniklani, iz močne bakrene ploščevine, kos po 18 K.

4. Žveplalniki, najboljše sestave „reks“, kos po 19 K.

VI. Orodja, stroji in druge priprave.

1. Požiralnikove cevi, kos po 10 K.

2. Kose bo družba oddajala ob času košnje po cenah, ki jih še objavimo.

3. Kmetijske stroje po izvirnih cenah z 20 do 25 % popusta.

4. Mlekarske stroje in mlekarske potrebščine istotako z 10—20 % popusta.

* **Popravek.** V zadnji številki „Kmetovalca“ se je v spisu „Setev lucerne“ vrnila na strani 34. pomota. Natisnjeno je za 2 *ha* je treba 20—30 *kg* semena. Oc. čitatelji naj izvolijo popraviti: za 1 *ha* je treba 20—30 *kg* semena.

Razglas

o oddaji čistokrvnih plemenih bikov, kupljenih z državno podporo, in sicer:

1. murbodenske (sive) pasme in

2. pinčgavske (cikaste) pasme.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kupi meseca aprila s podporo, ki jo je dovolilo c. kr. kmetijsko ministrstvo za pospeševanje govedoreje, nekaj bikov omenjenih pasem.

Te bike bode odbor oddajal na podlagi došlih prošenj, in sicer z ozirom na potrebo čistokrvnih plemenjakov po dotičnih krajih.

Prošnje je treba vložiti

do 15. aprila t. l.

pri glavnem odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

Vsak prosilec za bika mora v prošnji naznaniti, oziroma zavezati se:

1.) da je pripravljen bika sprejeti v pravem času na oni bližnji postaji, ki bode določena, in sicer tistega bika, ki ga določi odbor;

2.) da pošlje na račun precej, ko mu odbor naznani, da mu je bik prisojen, 20 K, ki zapadejo, če potem ne sprejme odkazanega mu bika;

3.) da plača ob sprejemu bika polovico tistih stroškov, ki jih je podpisani odbor imel zanj pri nakupu, in sicer odračunši pod točko 2. omenjenih 20 K, in

4.) da podpiše zavezno pismo, s katerim se zaveže imeti prejetega bika dve leti za pleme in, če ga iz ktereakoli zadostnega vzroka z dovoljenjem podpisanega odbora proda, povrniti po 10 K za vsak mesec, kar ga pred časom odda.

Živinorejci, ki bodo imeli prejetega bika čez 2 leti za pleme, in sicer najmanj 4 mesece dalje, dobodo po 40 K in za vsak nadaljnji mesec po 10 K nagrade.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

V Ljubljani, 31. dne marca 1902.

Listnica uredništva.

A. Ž. v Z. Kaj imenujete gobe, ki jih ima Vaša krava na trebuhu, mi ne vemo, zato Vam ne moremo dati nobenega sveta.

A. Z. v K. Pošljite nam kos tako poškodovanega drevja, da bomo mogli določiti škodljivca, potem Vam damo tudi svet, kako ga je zatirati.

N. N. v Z. Gozdne sadike za pogozdovanje dobite v c. kr. osrednji gozdni drevsnici v Ljubljani.

J. V. v P. Rudninski superfosfat, ki ga oddaja družba, ima 14 % v vodi raztopne fosforove kisline.

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Št. 6. V Ljubljani, 31. marca 1902. Leto XIX.

Alojzij Korsika.

Naš rudninski superfosfat s 14 do 16 % raztopne fosforove kisline ima v sebi najmanj 14 % v vodi raztopne fosforove kisline in 0,75 do 2,0 % v citratu raztopne fosforove kisline. Jamči najmanj za 14 % v vodi raztopne fosforove kisline. ($P_2 O_5$).

25.000 komadov

na mirabolanah požlahtnjenih bosenskih češpljevih dreves najlepših oblik, ima na prodaj

Savo Kojdić, (40—3)
Brčka, Bosna.

Želite

da Vam nesejo kure po zimi veliko jaje?

več in beljšega mleka?

debele in čvrste prašiče?

zdravo in lepo mlado živino?

močno in trpežno vprežno živino?

potem primesajte k krmi Barthelnovo poklajno apno.

Za ta mali trošek Vam ne bo nikdar žal.

Navodilo dobiti je brezplačno pri

Miha Barthel in drug na Dunaju

X. Keplergasse 20.

(10—6)

V Ljubljani je dobiti to poklajno apno pri gg. Antonu Kancu, Franu Grošelju, Antonu Korbarju, Edmundu Kavčiču, Petru Lassniku, Ivanu Perdanu in A. Sarabonu.

Vsakovrstna

zanesljiva semena

kakor: domače, lucerne ali nemške in rudeče detelje; velikanske rumene, bele in rudeče pese; repno seme; raznih trav in vsih vrst salat se dobivajo po nizkih cenah pri

Josipu Kordinu v Ljubljani,

pred Škofijo št. 4. (29—4)

Kupuje pa brinjevo olje po visoki ceni.

Oves

za seme, prav lep. kratek iz domačih hribov, pošilja
100 kil za 9½ gld. po povzetji

F. DOLENZ (41—2)
v Kranji in Skofji Loki.

Velikanska pesa,
kraški zgodnji grah in pritlikovec,

kakor tudi zanesljiva

vsakovrstna semena

dobiti je pri (35—3)

Peter Lassnik-u v Ljubljani,

Marijin trg šte. 1.

Kdor kupuje večjo množino

koruzne moke

za polento na Notranjskem blizu južne železnice si lahko

mного prihrani,

če kupi koruzo na Ogorskem in jo pusti v mojem mlinu mleti, kateri je pri železniški postaji južne železnice in toraj lahko prav po ceni zmeljem, ker so stroški za prevažanje malenkostni. (39—3)

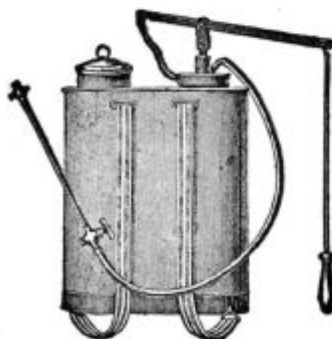
Naslov: „Mlin III.“

v Zalogu ob južni železnici.

Vnovič znižane cene!

Vse stroje za poljedelstvo.

Vnovič znižane cene!

Trijerji (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi

Sušilnice za sadje in zelenjavo, škropilnice proti peronospori. Zboljšani sestav Vermorelov. Mehovi za žveplanje trt.

Mlatilnice, mlini za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav. Slamoreznice jako lahke za goniti in po zelo zmernih cenah. Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje, prodaja v najboljši izvršitvi

IG. HELLER na Dunaju, II., Praterstrasse 49.

Zastopniki se iščejo! — Centki brezplačno!

(30—5)

Pred ponarejenjem se je posebno treba varovati.

Mala naznanila.

Vseh ud c. kr. kmetijske družbe kranjske sme po dvakrat na leto in sicer brezplačno prijaviti med „Malimi naznanili“ kako objavo tikajočo se gospodarskega prometa. Objava ne sme presegati dve vrsti in je vsako vrsto čez to število plačati po 5 kr. za vsak natis. Neudje plačajo za objavo med „Malimi naznanili“ po 5 kr. za vsako vrsto in vsak natis. Denar je naprej poslati.

Krompirja triglavana nad 200 stotov je naprodaj pri J. Smalcu v Mirni na Dolenjskem. (33)

Čebele kupuje in sprejema ponudbe F. Unger v Spodnji Siški pri Ljubljani. Istotam pa prodaja umetno satovje, prazne navadne panje in izvrstni pitane. (37)

Krompirja »Oneidovca« ima naprodaj okoli 5000 kg Jurij Krašovec, posestnik v Danah, pošta Stari trg pri Rakeku. (48)

Krompir »Oneida« ima naprodaj 100 kg pet kron brez vreč na kolodvor Medvode postavljen, Anton Kuralt, posestnik v Zgornji Senici št. 5, pošta Medvode. (49)

Umetno gnojilo, »rudninski superfosfat« za gnojenje travnikov, polja itd. in vsakovrstna zanesljiva semena se dobijo v zalogi Rihard Michelčič-a v Zagorji. (50)

Več prav lepih telic, čistokrvne belanske pasme ima naprodaj oskrbnistvo graščine Križ pri Kamniku. (51)

Krmske pese, več 100 kg ima naprodaj Franc Pavlič, posestnik na Glincah, pošta Vič. Pesa je zelo lepa, rudeča in rumena. Cena po dogovoru. (58)

Prasičke, velike angleške pasme, 1 marjašček in 2 svinjce, po 5 mesecev stari, jako lepi, ima naprodaj Andrej Podgoršek, posestnik v Vajskem, pošta Vodice. (59)

Krompir »Oneida«, zelo lep, semensko blago, po K 4.40 v 100 kg postavljen na postajo Škofjo Loko. Vreče se zaračunajo posebej. Janez Jugovic, posestnik v Godeščah, pošta Škofja Loka. (61)

Dva bika, čiste pincgavske pasme, prav lepa, eden star 11, drugi star 20 mesecev, ima naprodaj Franc Babnik, v Tomačovem. Cena po dogovoru. (68)

Detelje za krmo, 150 centov, ima naprodaj Franc Kuhar, posestnik v Domžalah. (74)

30 prasičkov, marjascev in svinjc, nemške Meissnerjeve pasme in križane z jorkširsko pasmo ima naprodaj Ivan Globočnik, grajšček na Dobravi pri Kostanjevici. Cena po dogovoru. (76)

Korenje (seme) belo in rumeno, zelo veliko, liter po 40 vin., 10 litrov K 3.50, 100 litrov K 35.—, 1 kg K 2.—, 10 kg K 18.— prodaja Alojzij Korsika, trgujoči vrtnar v Ljubljani, Selenburgove ulice. (79)

Fizol »Ribničan«, lepo semensko blago, ima naprodaj Jakob Lovrenčič v Sodražici. (81)

Kobilo, 5 let staro, 16 1/2 pestij visoko, zelo krotko, proda Ant. Koren, župan v Petrovčah pri Celju. Cena po dogovoru. Se tudi zamenja za brejo kobilu. (82)

Leskove palice za obroče kupuje Ivan Bajt na Unci hiš. štev. 68, pošta Rakek. (83)

Mlada hrastova drevesa kupi Ivan Kolar na Rakeku št. 108. (84)

1000 divjih kostanjev, po štiri leta starih, zelo visokih se takoj proda pri Janezu Golobu, posest. v Podgorju pri Kamniku. (85)

Slivovec, pristen, domač, prodaja liter po K 1.20 Josip Srimpf v Humu na Sutli. (86)

Gojzd, obsejajoč 6 oralov, z mladim lesom zaraščen, proda pod ugodnimi pogoji skupno ali pa podrobno Franc Ribnikar v Malem Dobrempolju pri Radovljici. (87)

Gepelj, dobro ohranjen, lahek za goniti kupi L. Habač v Zagorju ob Savi. (88)

Braziljske jagode, velike, komad po 2 M in 50 M za poštino, razpošilja Jak. Jan v Podhomu, pošta Gorje pri Bledu. Istotam je naprodaj sadna sušilnica za 40 K. (89)

Čebele kupuje in sprejema ponudbe M. Ambrožič v Mojstrani na Gorenjskem. Istotam pa prodaja umetno satovje iz čistega čebelnega voska, kakor tudi navadne prazne panje, je rabljene a v prav dobrem stanu po nizki ceni. Tudi proda težko kobilu 9 let staro, privajeno vsaki vožnji. (80)

Vsi kmetovalci

se lahko pre-pričajo, da je najboljše sredstvo konje, krave, telice, vole, prašiče, ovce itd., obdržati zdrave, močne, ješče in debele če se jim prime-suje k krmi

živinski prašek

iz lekarne

I (43—2)

Piccoli „pri Angelju“ Ljubljana, Dunajska cesta.

En zavoj 1/4 kg stane 50 vinarjev, 10 zavojev 4 Krone.

Zunanja naročila po povzetju

Blag. gospod

GABRIEL PICCOLI,

lekar,

dvorni založnik Nj. svet. papeža Leona XIII. v Ljubljani.

Podpisanec si usoja naznaniti Vašemu blagorodju, da se je doposlana tinktura za želodec rabila z dobrim vspehom pri želodčnem ter črevesnem kataru kakor tudi v boleznih na jetrih in obistih.

Gradec, dne 2. februvarja 1897.

Bolnišnica usmuljenih bratov.

Provincijal:

F. Emanuel Leitner, višji zdravnik.

Že mnogo časa svetujem vsem, kateri trpijo na bolečinah v želodcu in nerednostih v črevesih, da uporabljajo Vašo izvrstno želodečno tinkturo, kojo sem jaz sam uporabljal s prav izvrstnim vspehom. Z odl. spoštovanjem

Momjan (Istra), 6. oktobra 1900.

b II (43—1)

Don Peter Franceschini, župnik

Železnato vino

krepča malokrvne, nervozne in slabotne osebe

LEKARJA Piccoli - ja v Ljubljani. Dobiva se v lekarnah

Edina zaloga na Kranjskem lekarna **PICCOLI** „pri Angelju“ Ljubljana Dunajska cesta.

➡ Polliterska steklenica velja 2 K. ➡

Zunanja naročila izvršuje lekarnar Gabriel Piccoli v Ljubljani točno, ako se mu pošlje znesek po poštne-m povzetju. III (43—2)